

HRVATSKI *glasnik*

Godina XXV, broj 35

3. rujna 2015.

cijena 200 Ft

Predan na uporabu Hrvatski kulturno-prosvjetni zavod „Stipan Blažetin”

Foto: Medijski centar Croatica

4. – 5. stranica

Santovo-otvaranje školske godine 6. stranica

22. Tabor Peruške Marije

11. stranica

Majci Božjoj Molvarskoj

12. stranica

Komentar

Vodit će putem očuvanja našega jezika

Prošle je subote (29. kolovoza) Hrvatska državna samouprava utemeljila novu hrvatsku ustanovu, čije je sjedište u pomurskome Serdahelu. Zamisli o utemeljenju Kulturno-prosvjetnog zavoda iskrsle su početkom tekuće godine i prošlo je tek osam mjeseci, a Zavod već može započeti s radom. Možda mnogi nisu ni vjerovali da će do otvorenja doći još ove godine, ali, po svemu sudeći, projekt je bio uspješan. Nova je ustanova odličan primjer dobre suradnje svih razina narodnosnoga samoupravnog sustava, počev od mjesne, preko područne do državne narodnosne samouprave. Hrvatska državna samouprava zanimala se za probleme u regiji, na poticaj županijske samouprave organizirano je više sastanaka, razgovaralo se na koji se način može poboljšati položaj hrvatske zajednice. Predstavnici regionalne hrvatske zajednice bili su voljni raditi na tome, usuglašavali su s mjesnim samoupravama, izradili nacрте, koncepcije za djelovanje nove ustanove, a krovna se organizacija zalagala na višim forumima, odnosno davala savjete da bi se ispunili uvjeti utemeljenja nove ustanove. Svi sudionici tog tijeka pronašli su zajedničke interese, uzajamno radili na poboljšanju veza i kroz cijelo vrijeme bila je nazočna međusobna pažnja i pozornost, koja je u današnjem svijetu sve rjeđa. Po mom uvjerenju nastala je jedna nova ustanova na dobrim temeljima, na temeljima međusobnog poštivanja, na temeljima zajedničkih interesa očuvanja jezika, kulture i jačanja nacionalne samosvijesti na tom području, a i općenito u cijeloj zemlji. Vjerujem da bi i Stipanu Blažetinu bilo drago dati svoje ime za takvu ustanovu, koja od samih početaka zrači njegovo uvjerenje: vjeru u hrvatsku zajednicu i vjeru u čovjeka. O Stipanu Blažetinu ovako su pisali kolege, predstavnici naše zajednice: „Nije bio jedan među ostalima, već STIPAN BLAŽETIN, ovako velikim slovima, koji je svoje misli i ideje posve prirodno podređivao problematici aktualnog trenutka, razvoju misli naše hrvatske svakidašnjice i najnovijeg nam preporoda, spoznavanju vlastitog nacionalnog bitka“ (Dr. Mijo Karagić, Hrvatski glasnik, 5. travnja 2001.); „Ima ljudi koji tijekom svoga života steknu bliskost s mnogim ljudima i to postižu svojim radom, najplemenitijim ljudskim osobinama. Stipan Blažetin je bio takav čovjek“ (Ladislav Gujaš, Hrvatski glasnik, 12. travnja 2001.); „Bio si s nama u logorima, na natjecanjima, ulio nam snagu i vodio nas putem očuvanja našega jezika i zajedništva“ (Angela Šokac Marković, Hrvatski glasnik, 12. travnja 2001.). Vjerujem da će Blažetino ime biti dobar putokaz u novoj ustanovi, i nadam se da će u njoj još dugo-dugo zračiti njegov pozitivni hrvatski duh koji će nas voditi putem očuvanja našega jezika.

beta

Glasnikov tjedan

Započela je nova školska godina. Kako donose agencijske vijesti, milijun i dvjesto tisuća osnovnoškolaca i srednjoškolaca 1. rujna zasjele je u školske klupe, od čega njih sto tisuća u prvoškolske. U održavanju KLIK-a (Centra održavanja Klebesberg) nalazi se dvije tisuće i dvjesto škola. Hrvati u Mađarskoj, točnije vrhovno političko tijelo Hrvata u Mađarskoj, u svom održavanju ima dva školska središta: Hrvatski vrtić i osnovnu školu u Santovu i Hrvatski školski centar Miroslava Krležu u Pečuhu, u kojem teče okomica odgoja i obrazovanja od vrtića do mature. Na državnoj razini za četvrtinu je manje upisanih prvšačica nego prošle školske godine. S tim se problemom ne susreću spomenuta dva dvojezična (hrvatsko-mađarska) školska centra.

Na državnoj razini za četvrtinu je manje upisanih prvšačica nego prošle školske godine. S tim se problemom ne susreću spomenuta dva dvojezična (hrvatsko-mađarska) školska centra. U pečuškoj ustanovi već drugu godinu zaredom pokreću se dva prva i dva deveta razreda, a velik je broj upisanih učenika i u prvi razred santovačke hrvatske škole.

U pečuškoj ustanovi već drugu godinu zaredom pokreću se dva prva i dva deveta razreda, a velik je broj upisanih učenika i u prvi razred santovačke hrvatske škole. Od ove školske godine svaki dan učenici imaju sat tjelesnog odgoja, pet sati tjedno, nastavlja se program povećanja primanja pedagoga, te program napredovanja... Od 2016. godine 1688 pedagoga prelazi u kategoriju Pedagog I, 10 550 pedagoga u kategoriju Pedagog II, a tri tisuće pedagoga u kategoriju Pedagog mester. Školska godina ima 181 dan, jesenje su ferije od 26. do 30. listopada, zimske od 21. do 31. prosinca, a proljetne od 24. do 29. ožujka.

Po podacima dobivenim iz HDS-

ova Ureda (podatci za školsku godinu 2014./15.) u Bačko-kiškunskoj se županiji, uza santovačku dvojezičnu školu, u deset naselja odvija neki vid nastave hrvatskoga jezika (ako se za nju odluče upisom učenici, ne pohađaju je svi učenici). O kolikom se broju učenika radi, nemamo podataka. U Baranjskoj županiji, uz pečuški dvojezični školski centar i martinačku dvojezičnu školu, a po mojim saznanjima još u sedam škola se odvija nastava hrvatskoga jezika, u nekom vidu, ako je učenici izaberu. U Đurđevsko-mošonsko-šopronskoj županiji, uz koljnofsku dvojezičnu školu, u održavanju mjesne Hrvatske samouprave, tu je i bizonjska dvojezična škola, a nastava hrvatskoga jezika odvija se još u tri škole, u Peštanskoj županiji nastava hrvatskoga jezika odvija se u tukuljskoj školi. U Budimpešti djeluje dvojezično hrvatsko-mađarsko odgojno-obrazovno školsko središte, okomica od vrtića do mature. U Šomodskoj županiji djeluje lukoviška škola (svi učenici pohađaju nastavu hrvatskog jezika kao predmeta), a odvija se i nastava hrvatskoga jezika u još na dva mjesta. U Zalskoj županiji djeluju

dvije narodnosne škole, u Keresturu i Serdahelu (svi učenici pohađaju nastavu hrvatskoga jezika kao predmeta), a nastave hrvatskoga jezika ima još u tri škole. U Željeznoj županiji dvojezična škola je u Petrovom Selu, a nastava hrvatskoga jezika odvija se još u četiri škole. Pokušala sam odokračunati broj djece, otprilike 1300 učenika pohađa dvojezičnu nastavu, i valjda još toliko učenika nastavu hrvatskoga jezika u nekom vidu, ili u narodnosnoj satnici (pet sati tjedno), ili kao nastavu stranoga jezika (tri sata tjedno), ili u obliku neke druge satnice (izborni predmet).

Branka Pavić Blažetin

Intervju

Hrvatski i mađarski narod povijesno su i tradicionalno prijateljski narodi

Razgovarala: Branka Pavić Blažetin

Dana 20. srpnja veleposlanik Republike Hrvatske u Mađarskoj dr. sc. Gordan Grlić Radman dao je intervju u mađarskome dnevnom listu Magyar Nemzet pod naslovom Az INA-MOL-vitán túl is van élet. Povodom toga pitanja mu je postavila i glavna urednica Medijskog centra Croatica Branka Pavić Blažetin.

Nedavno, u srpnju, ministar vanjskih poslova Mađarske izjavio je da su mađarsko-hrvatski odnosi u dubokoj krizi. Kako vi vidite trenutne mađarsko-hrvatske odnose?

Bilateralni odnosi između Hrvatske i Mađarske mogu se sagledavati s puno aspekata, od gospodarstva, kulture, znanosti, manjinskog pitanja i do povijesnih veza, pa se, kao što je i prva potpredsjednica vlade i ministrica vanjskih i europskih poslova Vesna Pusić kazala na Croatia Forumu u Dubrovniku prošlog tjedna, ne bismo smjeli promatrati ili kanalizirati samo kroz rezultat razvoja događaja između INA-e i MOL-a, a Hrvatska će, kao i uvijek, u ovoj situaciji postupiti racionalno sa smirenim i stabilnim pristupom.

Ako pogledamo statističke podatke, hrvatski izvoz u Mađarsku raste, no Mađarska je ipak u trgovinskom suficitu. Naša su gospodarstva kompatibilna, a osobito dobro surađuju pogranične županije i gradovi. Nedavno je bilo potpisivanje sporazuma o suradnji između grada Zadra i budimpeštanskoga VI. okruga (Térézváros), te gradova Siska i Sambotela (Szombathely). Mađarska je također na četvrtome mjestu po investicijskom ulaganju u Republici Hrvatskoj. Svake godine također bilježimo sve veći broj mađarskih turista na hrvatskom Jadranu budući da je Mađarima Hrvatska omiljeno turističko odredište. Također i na području kulture imamo intenzivnu suradnju, s obzirom na zajedničku kulturnu prošlost. Učestale su razne izložbe i koncerti koje organiziramo bilo u Budimpešti bilo u Pečuhu ili u nekim drugim gradovima u Mađarskoj. Najesen je jednako tako predviđena sjednica Mješovitog odbora za manjine u Hrvatskoj, kojom ćemo obilježiti 20. godina od potpisivanja Sporazuma po pitanju manjina.

Najosjetljivije pitanje mađarsko-hrvatskih odnosa jesu poslovni i dioničarski odnosi INA-e i MOL-a, te pitanja energetike???

Hrvatska radi na realizaciji interkonektora i reverzibilnog toka, uostalom to je jedan od projekata koje EU podržava, međutim takav projekt ne može se ostvariti od danas do sutra, i s time su upoznati naši mađarski partneri. Želim još jednom naglasiti kako projekt provodimo i provest ćemo ga do kraja. Želio bih također reći da je taj projekt dio naše energetske politike i sigurnosti te ulažemo znatne napore za ostvarivanje potrebnih tehničkih preduvjeta za dvosmjernu opskrbu plinom između Hrvatske i susjednih država. Dakle, to nije potrebno dovoditi u vezu s pitanjem INA – MOL jer je, uostalom, taj slučaj na više međunarodnih arbitraža, a to su procesi koji traju.

S druge strane, hrvatska je vlada proglasila gradnju LNG terminala strateškim projektom koji je usklađen i sa strateškim dokumentima Europske unije. Procijenjena vrijednost LNG-a na Krku jest 600 milijuna eura, a zu plinovode i kompresorske postaje premašuje i milijardu eura.

LNG terminal uvršten je i na listu Europske strategije energetske sigurnosti. Gradnja terminala očekuje se sredinom 2016. i trajat će tri godine. Hrvatska godišnje troši 2,7 milijarde prostornih metara plina, a kapacitet LNG terminala bio bi između četiri i šest milijarde prostornih metara. Uz opskrbu Hrvatske, LNG terminal trebao bi služiti i dobavi plina za susjedne zemlje, pa tako i Mađarske.

Koliko upravo poslovne napetosti INA-e i MOL-a imaju utjecaj i na razinama političkih veza?

Slučaj INA – MOL poslovno je pitanje, ali pitanje koje je nastalo nakon krajnje upitne procedure stjecanja upravljačkih prava, a koja je na kraju re-

zultirala i sudskom presudom bivšem premijeru Ivi Sanaderu zbog koruptivnih aktivnosti. Da ponovim, zbog toga je i slučaj na više međunarodnih arbitraža i treba ih pustiti da idu svojim tokom, što Hrvatska i radi.

U povijesti poznati su pojmovi "gordijski čvor", ali i "solomonsko rješenje". Moramo dakle, i jedna i druga strana, uložiti sve napore kako bismo pokazali zrelost u rješavanju i kriznih situacija.

Hrvatska se nalazi pred parlamentarnim izborima. Koliko će situacija poslije izbora utjecati na sadašnje odnose dviju vlada i je li jedino HDZ-ova pobjeda garancija za bolje odnose?

Strateški odnosi između dviju država, posebno kada se radi o dvije susjedne države, a uz to članice EU i NATO saveza, jesu nešto što je iznad uskostranačkih ili pojedinačnih interesa, a obveza i odgovornost je svake vlade i njenih ministara, bez obzira bila ona ova ili ona, da rješavaju otvorena pitanja i unaprjeđuju odnose što je u zajedničkom interesu građana objiju država. A hrvatski i mađarski narod povijesno su i tradicionalno prijateljski narodi.

Utemeljen Hrvatski prosvjetno-kulturni zavod „Stipan Blažetin“

Dana 29. kolovoza u Pomurju je utemeljen Hrvatski kulturno-prosvjetni zavod „Stipan Blažetin“, sedma ustanova Hrvatske državne samouprave, čime se nastavlja put k izgradnji kulturne autonomije Hrvata u Mađarskoj. U povodu otvorenja u Serdahelu (u njezinome sjedištu) održana je prigodna svečanost u nazočnosti visokih dužnosnika hrvatske diplomacije, Gordana Grlića Radmana, veleposlanika Republike Hrvatske u Budimpešti, Vesne Haluga, generalne konzulice Republike Hrvatske u Pečuhu, Mije Karagića, počasnog konzula Republike Hrvatske u Kaniži, dužnosnika hrvatske zajednice u Mađarskoj, predsjednika Hrvatske državne samouprave Ivana Gugana, glasnogovornika Hrvata u Mađarskom parlamentu Miše Heppa, te dužnosnika dviju država, Pétera Cseresznyésa, parlamentarnog zastupnika, Marija Moharića, saborskog zastupnika, Valera Bedöa, suradnika Glavnog odjela za narodnosti Ministarstva ljudskih resursa, Dubravke Severinski, više savjetnice u Uredu za Hrvate izvan Republike Hrvatske, Matije Posavca, župana Međimurske županije, i Csabe Benea, dopredsjednika Skupštine Zalske županije.

Svečane govore održali su serdahelski načelnik Stjepan Tišler i HDS-ov predsjednik Ivan Gugan.

Razgovori o utemeljenju nove hrvatske ustanove u Pomurju započele su početkom tekuće godine na poticaj Hrvatske samouprave Zalske županije. Krovna organizacija Hrvata otpočetka je bila partner u pripremanju, naime prema svojim strateškim ciljevima naznačila je izgradnju školskog i proširenje institucionalnog

sustava hrvatske zajednice u Mađarskoj, a u skladu s tim želi utemeljiti kulturna-prosvjetna središta u svim regijama u gdje obitavaju Hrvati, smatrajući da bi na taj način mogla najbolje pomoći u očuvanju nacionalne samosvijesti, u razvijanju narodnosnog jezika, očuvanja tradicija i običaja. Pomurski su se Hrvati odlučili za kulturno-prosvjetni zavod smatrajući da takva vrsta ustanove obuhvaća široke mogućnosti djelatnosti, od obrazovnih, kulturnih do turističkih i drugih. Bez institucionalne pozadine iznimno je teško očuvati narodnosni jezik, što je prepoznala i krovna organizacija znajući da su se u regiji zaredom zatvorile hrvatske odgojno-obrazovne ustanove (Fičehaz, Mlinarci, Petriba, Pustara), a neke i trenutno se bore za opstanak. Dok se u regiji raspravljalo o izradbi osnivačkog dokumenta, o planovima djelovanja, usporedno je Hrvatska državna samouprava pregovarala s nadležnim ministarstvom, kako bi se tijekom ubrzo, tako za osam mjeseci, „rođena je“ nova ustanova, koja će pomoći ponajprije u uzdizanju pomurskih Hrvata.

„Ovaj je dan posebno drag za nas ovdje u Pomurju, došao je trenutak kada se i u našoj regiji otvara jedna hrvatska državna ustanova, koja će biti korisna prije svega za Hrvate kre Mure“ – rekao je u svome pozdravnom govoru Stjepan Tišler, serdahelski načelnik, u ulozi domaćina i zahvalio je svima koji su pomogli da se Zavod utemelji. Inače, serdahelska Seoska samouprava dala je na kori-

Na prigodnom programu sudjelovali su mnogi članovi raznih kulturnih udruga.

štenje Regijsku kuću, tj. Fedakovu kuriju HDS-u za djelovanje Zavoda na neodređeno vrijeme. Odlukom Hrvatske državne samouprave novoutemeljeni Zavod nazvan je po imenu Stipana Blažetina, književnika, pedagoga, društvenoga djelatnika Hrvata u Mađarskoj. Njega se prisjećao HDS-ov predsjednik Ivan Gugan ovim riječima: „Dopustite da se posebno prisjetim osobe koja je i neposredno itekako zaslužna za utemeljenje ovog centra, riječ je o Stipanu Blažetinu, čovjeku koji je svojim dugogodišnjim radom u prosvjeti, kulturi i političkom životu zadužio ne samo ovu zajednicu nego i sve Hrvate u Mađarskoj, jer se baš on među prvima zalagao za utemeljenje hrvatskih ustanova, i sad se na neki način ostvaruje i njegov san, i to baš u zgradi gdje je nekada živio, a koje sad pomalo simbolično nosi i njegovo ime.“

U svome svečanom govoru HDS-ov

Članovi pomurskih pjevačkih zborova i orkestara uljepšali su svečanost.

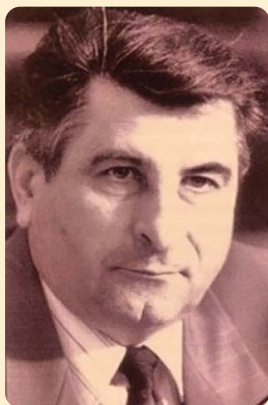
predsjednik zahvalio je Matiji Posavcu, županu Međimurske županije, na dosadašnjoj brizi i pomoći Hrvatima s lijeve obale rijeke Mure, te izrazio nadu da će se suradnja nastaviti. Nakon pozdravnih riječi ploču Zavoda otkrili su Ivan Gugan i Stjepan Tišler u nazočnosti Stjepana Blažetina, a novu ustanovu skupa su posvetili István Marton, mjesni župnik, i mons. Blaž Horvat, rektor varaždinske katedrale. U okviru svečanoga programa, što ga je vodila Enikő Kovač, bivša HOŠIG-ova učenica, nazočni su mogli uživati u sviranju Puhačkog orkestra letinjske Glazbene škole, među čijim redovima jesu i djeca iz pomurskih mjesta, odnosno tamburaša i članova pjevačkih zborova iz pomurskih hrvatskih naselja. Stihovi pjesme Stipana Blažetina „Pomurje“ oglasili su se u interpretaciji Bernadete Turul, učenice Hrvatske škole Miroslava

Krleže. Svečanost su uveličali članovi keresturske Povijesne postrojbe Zrinskih kadeta.

Nakon predaje nove HDS-ove ustanove, predsjednik Ivan Gugan za naš tjednik govorio je o potankostima djelovanja Zavoda: Utemeljenje Hrvatsko kulturno-prosvjetnog zavoda „Stipan Blažetin“ povijesni je trenutak u životu Hrvata u Mađarskoj i mislim da mnogo toga može pridonijeti da se zadrži hrvatska riječ, kultura i tradicije na ovim prostorima. Marija Vargović će voditi ustanovu do kraja godine kao vršiteljica dužnosti, to je čisto prirodno da bude osoba koja je bila u tijeku pregovora, dok se svi dokumenti ne prihvate, a zatim će se raspisati natječaj i, naravno, izabrati osoba za ravnatelja iz ove regije. Hrvatska državna samouprava u svome proračunu za 2015. godinu već je odvojila sredstva za djelovanje Zavoda, a što se tiče dalje budućnosti, računamo na potporu države. Ove će godine stanje biti malo teže jer je već prihvaćen proračun za 2016. godinu, ali u tijeku su razgovori s Ministarstvom, pa vjerujem da će oni to prihvatiti i ustanova će dobiti potpore za sljedeću godinu. Utemeljenje ustanova u regijama interes je svih nas, jer to je za dobrobit svih Hrvata u Mađarskoj. HDS-ov se rad glede daljnjega nastavlja, među planovima je utemeljenje kulturnih središta u Bačkoj i Podravini. Pregovori su u tijeku. U Podravini se razmišlja o kulturno-športskom centru, nadamo se da ćemo za mjesec dana moći prihvatiti osnivački dokument, a u Bačkoj su dvije mogućnosti, možda će se preuzeti Šokačka čitaonica, a možda utemeljiti neka druga ustanova. Za nekoliko tjedana tamošnja će zajednica odlučiti i tada će se moći koraknuti dalje i u tom pogledu. Koliko će ustanove biti iskorištene, ovisit će o njihovim voditeljima i tamošnjoj zajednici.

Medijski centar Croatica

STIPAN BLAŽETIN (1941. – 2001.)

Stipan Blažetin bio je pedagog, književnik, istaknuta ličnost društvenog života Hrvata u Mađarskoj. Bio je pedagog i ravnatelj serdahelske osnovne škole i referent za hrvatsko narodnosno školstvo u Mađarskoj. Četrdeset je godina djelovao među pomurskim Hrvatima na društvenom, kulturnom i športskom polju. Cijeli svoj život posvetio je uzdizanju Hrvata u Mađarskoj.

Stipan Blažetin književnik, pedagog, društveni djelatnik, političar rođen je 24. listopada 1941. godine u bačkom selu Santovu (Hercegszántó). Osnovnu je školu pohađao u rodnome mjestu, maturirao u budimpeštanskoj Hrvatsko-srpskoj učiteljskoj školi, diplomirao u Pečuhu i Budimpešti. S učiteljskom diplomom stiže u Serdahel 1959. godine, gdje radi kao učitelj, doravnatelj i ravnatelj do 1997. godine, zatim postane znanstveni suradnik pri Državnom zavodu javnog obrazovanja (OKI) i savjetnik za hrvatsko školstvo kod Hrvatske državne samouprave. Kroza svoj pedagoški rad bavio se metodikom nastave hrvatskoga jezika, sudjelovao u izradbi nastavnih planova i programa, autor je nekoliko udžbenika. Bio je među utemeljiteljima Nogometnoga kluba u Serdahelu, voditelj KUD-a Mura, organizirao je niz usavršavanja za pedagoge, dječje tabore, književne susrete, mnogo je radio na uspostavi suradnje preko granice, s Goričanom, Nedelišćem itd. Uz mnoge vrijedne nagrade, za svoj pedagoški rad 1981. godine dobio je Nagradu „Apáczai Csere János“. Nagrađen je Redom hrvatskoga pletera Republike Hrvatske 1997. g. Pisao je pjesme, prozu i igrokaze za djecu i odrasle. Godine 1989. primljen je u Društvo hrvatskih književnika. Preminuo je 26. ožujka 2001. godine u Pečuhu.

Književna djela

Srce na dlanu – pjesme (1981.), Bodoljaši – roman (1986.), Tralala, tralala, propjevala svirala – dječje pjesme (1991.), Korenje – drame (1998.), Suncu u oči – pjesme (1999.), Na istom kolosijeku – izabrane pjesme (2011.), Djela u antologijama, U kolo (1969.), Sunčana polja (1980.), Visszhang (1983.) – mađarske pjesme, Lijet Ikara (1990.), Pjesništvo Hrvata u Mađarskoj (1992.), Antologija hrvatske dječje poezije (1994.), Rasuto biserje (2002.), Sjajna igra (2010.)

Svečano otvorenje nove školske godine u Santovu

PETNAEST GODINA U ODRŽAVANJU HRVATSKE DRŽAVNE SAMOUPRAVE

U santovačkome Hrvatskom vrtiću, osnovnoj školi i učeničkom domu, ustanovi koja je od 2000. godine u održavanju Hrvatske državne samouprave, 31. kolovoza održano je svečano otvorenje nove školske godine 2015./2016. Uoči svečanosti otvorenja upriličena je predaja obnovljenoga školskog dvorišta i novoga športskog igrališta za 21. stoljeće.

Pošto su, već po običaju, učenici osmog razreda dopratili prvašice iz vrtića, svečanost je u dupkom punoj dvorani doma kulture otvorena intoniranjem mađarske i hrvatske himne. Kao i svake godine, prvašići su se predstavili prigodnim stihovima na hrvatskom i mađarskom jeziku, a za ovu prigodu posljednji put pripremila ih je njihova odgojiteljica Anica Filaković i njezina suradnica Anica Stipanov.

Okupljene učenike, kolege i roditelje srdačnim je riječima pozdravio ravnatelj škole Joso Šibalin, među njima posebno uzvanike koji su uveličali ovogodišnju svečanost otvorenja i predaju obnovljenoga dvorišta i novog igrališta: veleposlanika Republike Hrvatske u Budimpešti Gordana Grlića Radmana, generalnu konzulicu Republike Hrvatske u Pečuhu Vesnu Haluga, glasnogovornika Hrvata u Mađarskom parlamentu Mišu Heppa, voditelja glavnog odjela za narodnosti Ministarstva ljudskih resursa Richárda Tirtsija, načelnika sela Józsefa Feigla i predsjednika Hrvatske državne samouprave Ivana Gugana.

Posebno je pozdravio prvašice i nove učenike škole, a zatim dodao:

„Danas se opraštamo od kolegice Nade Bunčić Đurić, dugogodišnje voditeljice učeničkog doma, koja nakon četrdesetogodišnjeg rada odlazi u zasluženu mirovinu. Želimo joj sretno umirovljeničke dane.“

Drugi put u Santovu, a prvi put u Hrvatskoj školi, obrativši se posebno djeci i njihovim roditeljima, veleposlanik Gordan Grlić Radman uz ostalo reče:

– Kao što sam vidio, u vašoj školi nalazi se natpis na kojem lijepo piše: „Ljubi, rode, jezik iznad svega, u njem živi, umiri za njega“. To su riječi koje obvezuju, kao i sve one fotografije, slike,

koje su već izbljedjele, onih naraštaja koji su pohađali ovu najstariju hrvatsku školu u Mađarskoj. Jer ako nema jezika, nema ni naroda. Dobro znamo kakva je bila situacija u borbi za identitet, kako su santovački Hrvati postali poznati po tome. Veleposlanik Gordan Grlić Radman tom je prigodom naglasio da kao predstavnici Republike Hrvatske i državne hrvatske politike podupiru svaki napor Hrvata u Mađarskoj kako bi očuvali hrvatsku kulturu,

hrvatski jezik i hrvatsku samobitnost. „Lijepo je biti u Santovu, lijepo je biti dočekan na hrvatskome jeziku“, reče Gordan Grlić Radman, te je poželio svima dobro učenje.

Ravnatelj Šibalin ukratko je izvijestio nazočne učenike i roditelje o promjenama i zadacima nove školske godine. Kako tom prigodom reče, 1. rujna počinje nova školska godina koja će imati 181 radni dan, a završit će 15. lipnja 2016. godine.

„Naša ustanova ove godine slavi 15. godišnjicu kulturne autonomije, odnosno 15 godina kako je ustanovu na održavanje preuzela Hrvatska državna samouprava. Za to vrijeme naša je

ustanova izrasla u odgojno-obrazovnu ustanovu od državnoga značenja. Naš razvoj pokazuje i izgradnja novog učeničkog doma prije nekoliko godina, te obnova stare školske zgrade koja je obavljena lani, to je novi krov, obnova rasvjete, izolacija pročelja, a ove godine i predaja novoga športskog igrališta na obnovljenom dvorištu škole, koja je ostvarena s potporom Ministarstva ljudskih resursa i vlastitim udjelom održavatelja, Hrvatske državne samouprave.

Nakon svečanosti otvorenja po razredima je održan i prvi roditeljski sastanak, a sutradan, 1. rujna i prvi dan nastave.

Pogan - Tjedan običaja

U organizaciji poganske Seoske samouprave, na čelu s Hrvaticom Agom Dragovac, marnom načelnicom, već se godinama oko blagdana novoga kruha, i proslave Dana državnosti Mađarske organizira niz događanja okupljenih u kitu pod zajedničkim nazivom Tjedan običaja. To su višednevna zbivanja u čiju se organizaciju, uza Seosku samoupravu, djelatno uključuju i mjesne narodnosne samouprave, Njemačka i Hrvatska, svaka sa svojim zasebnim danom, večeri. Tako je bilo i ove godine, reče za Medijski centar Croatica predsjednik poganske Hrvatske samouprave, 30-godišnji Milan Sabo. Programi ovogodišnjega Tjedna običaja odvijali su se pod velikim šatorom u dvorištu seoskog doma kulture, od 19. do 22. kolovoza. Prvoga dana na otvorenoj

Plesači salantskog KUD-a Marica

pozornici nastupio je kazališni ansambl (Nyári Színház) izvedeci predstavu Grace és Glória. Dan 20. kolovoza bio je u znaku praznika novoga kruha. Kao i svake godine, posvećen je kruh ispečen u seoskoj krušnoj peći, nakon svete mise u mjesnoj katoličkoj crkvi i odavanja počasti poginulima u svjetskim ratovima, na seoskome groblju. Potom su u okviru programa „Vásárnap Nyitva” iliti Mađarskog dana u večernjim satima nastupili članovi poganske udruge za očuvanje običaja Bokréta. Priređena je plesaćnica s Orkestrom Tenkes te večernja plesna zabava s Kisesti. Njemački narodnosni dan održan je 21. kolovoza, s bogatim

Mnogobrojna publika

Članovi Mješovitog pjevačkog zbora harkanjskih Hrvata

programom: otvorenjem izložbe u povodu 20. obljetnice utemeljenja udruge Pogányi NN Egyesület, nastupom Puhačkog orkestra pečuskoga Njemačkog školskog središta „Valéria Koch”, nastupom poganskih sudionika (nositelja zlatne kvalifikacije) županijskog natjecanja u pjevanju njemačkih narodnih pjesama. Bilo je tu i interpretacije priče na švapskome, na harmonici je svirao Gábor Perlaki, nastupio je poganski Mješoviti njemački pjevački zbor, a na večernjem balu svirao je sastav Unterrock. Dana 22. kolovoza ustrojen je Hrvatski narodnosni dan. Okupilo se mnoštvo gledatelja. Nazočne je na hrvatskom jeziku pozdravio predsjednik tamošnje Hrvatske samouprave Milan Sabo. U folklornome programu sudjelovali su: mjesni Ženski pjevački zbor „Snaše”, Mješoviti pjevački zbor harkanjskih Hrvata s prate-

Mohački KUD Zora

ćim orkestrom, KUD „Zora” iz Mohača s pratećim orkestrom te salantski KUD „Marica”, skupina veterana i omladinska skupina s pratećim orkestrom. Na večernjem balu svirao je Orkestar Juice. Završni dan Tjedna običaja bio je 23. kolovoza, kada je na obali kod poganskog umjetnog jezera koncert priredio sastav Villányi Vonósnégyes.

Branka Pavić Blažetin
Foto: Denes Baracs

„Miss Burgenland 2015“ na službenom putu u Austriji

Gradišćance iz Amerike i Petrovišćane primio željezanski biskup

U New Yorku Društvo doseljenikov iz Austrije svako ljeto u jesen bira najlipšu divojku s austrijskim korenima, ka se pravda mora barata i materinskim jezikom praociv. Kako nas je obavistio Frank Kurcz, predsjednik Kulturnoga društva svetoga Petra i Pavla, rodnom iz Petrovoga Sela (u kom društvu takaj su uglavnom okupljeni u Ameriku iseljeni Petrovišćani), lani je titulu „Miss Burgenland 2015“ u New Yorku osvojila 16-ljetna Erika Janny, čiji staristarji, po materi su rodnom iz Vardeša, iz susjedne Austrije, a otac joj je Petrovišćan. Misica je za nagradu dostala službeno putovanje u Austriju, a o svojoj doživljaji morat će račun polagati na velikom balu Katarine u New Yorku. Na početku prošloga miseca velik broj Petrovišćanov je boravio u Pinčenoj dolini iz Amerike, a mladu damu su i sami rodjaci iz našega sela otsprohodili na austrijsko gostovanje. Kako je to objavio i Glasnik, Crikvene novine Željezanske biskupije, Gradišćance iz Amerike, 7. julija, utorak, primio je u Željeznom i gradišćansko-hrvatski biskup dr. Egidije Živković ki se je lani, prilikom americkanskoga posjeta jur našao s predstavnik Društva sv. Petra i Pavla i zastupnik njujorškoga kluba Austrijancev. Ovom prilikom služila se je sveta maša, posebne goste, kih je bilo trideset, željezanski natpastir peljao je kroz biskupski dvor pak je je i pozvao na objed. Pri druženju oko svečanoga stola bilo je vrijeme za upoznavanje, a i za prikavanje različitih darov, a Rudy Drauch, peljajuća osoba njujorškoga kluba, je zahvalio za srdačni prijem. Gosti su dočekani i u Općinskom uredu Željezna, a svi ondešnji političari s velikim veseljem su gratulirali lipotici Burgenlanda iz dalekoga kontinenta.

Tiho

Foto: Franjo Golubić i Gerald Gossmann

Biskup dr. Egidije Živković (na sredini) s gosti iz Amerike

PINKOVAC – Kazališno društvo „Dugava“ u Pinkovcu, partnerskoj općini Petrovoga Sela, ljetos svečuje svoju 25. obljetnicu utemeljenja. Tom prigodom 12. septembra, u subotu, svečanost se začme u dvorani Pinkovac sa svetom mašom u 17 uri, zatim slijedu kazališne predstave domaćih i pozvanih glumcev. Nastupaju Igrokazačko društvo Petrovoga Sela, diča grupa i bivši kazalištarci Dugave. Od 21 uri goste zabavlja petrovski Pinka-band.

ERČIN – Od 3. do 6. rujna 2015. u tome gradu priređuju se jubilarni, XV. Eötvösevi dani. U sklopu proslave bit će polaganje vijenaca kod Eötvöseva poprjsja, otvorenje izložbe, kazališna predstava, programi za djecu, koncert klasične i zabavne glazbe, kušanje jela i pića te ulični bal. U subotu, 5. rujna, od 14.45 sati 15-minutnim programom nastupa domaći hrvatski Zbor „Jorgovan“, potom Plesna skupina „Zorica“.

Trenutak za pjesmu

Sloboda

Svatko tko je putovao zna da se jabuke nigdje ne jedu kao na ulici i trgu nekog stranog grada.

Vjerojatno zato što grad od vas ništa ne traži, ništa mu niste obećali, tamo niste ni dijete ni odrasli, bez dobi i obveza zaboravljeni ste i nepoznati, udaljeni od vlastita jezika i događaja.

Sada je kolovoz, kraj kolovoza, i ja mislim kako bi bilo lijepo otputovati, možda u Firencu, možda u Sienu, svakako u Toskanu, za tim trenutkom okrugle i sjajne slobode.

Danijel Dragojević

Na vojvođanskom salašu

Kao otvorena knjiga – takav je život svih nas koji se kao bivši đaci naše budimpeštanske gimnazije redovito sastajemo svake godine, zapravo svakog ljeta, a ne svake pete godine, kako je to običaj kod većine bivših maturanata spomenute ustanove. A do četrdesete godišnjice (bilo je to 2008. godine), što zbog lijenosti što zbog obveza na radnim mjestima (da budemo manje samokritični) nijedanput se nismo sastajali. No izgleda godine čine svoje, pa smo, postavši zrelijima, počeli shvaćati kolika je važnost tog tipa druženja, zapravo oživljavanja starih, tijekom srednjoškolskih godina uspostavljenih, ali u međuvremenu prekinutih prijateljskih veza.

Tako je bilo i nedavno kada je dio nas automobilom krenuo iz Kaniže (Nagykanizsa), ili mjesta slične udaljenosti da bismo autocestom preko Budimpešte nastavili dalje put juga, pokraj Segedina, ovoga puta prema graničnome prijelazu Riska (Röszke), u smjeru Srbije kako bismo stigli do našega ovogodišnjega odredišta, vojvođanske Ade, gradića u kojem nas čeka u ulozi domaćina naš stari znanac, razredni prijatelj Josip Kuzma i njegova ljubazna supruga, ađanska Mađarica Vera. Kajkavac Jožek Kuzma rodnom je iz Sumartona. Zanimljiva je njegova životna priča, zapravo okolnosti zbog kojih se on preselio u ovaj daleki kraj, gdje sada živi sa suprugom, djecom i unucima u udobnoj obiteljskoj kući. Sve je počelo, veli Jože, u davnim sedamdesetim godinama prošloga stoljeća kada je kao stipendist studirao matematiku u Novom Sadu, a njegova odabranica Vera mađarski jezik i književnost. I, kako bi se reklo, dogodila se ljubav, i to ljubav na prvi pogled, pa je po svršetku studija uslijedilo vjenčanje, potom zapošljavanje i, kako to život nalaže, došla su djeca, a zatim i unučići. Njih oboje sada već sve veže za Adu i nizašto ne bi napustili mjesto odabranoga prebivališta, za razliku od sve većega broja (pretežito mladih) njihovih sugrađana, kako smo čuli, koji u nadi boljeg i lagodnijeg života napuštaju svoja ognjišta, da bi se manji broj zadržao u Mađarskoj, a većina njih produžila put bez povratka u razvijene zemlje Europe unije. Iseljavanje stanovništva pojačava se unatoč tome što gradić Ada u istočnoj Bačkoj, s desetak tisuća stanovnika, ima odlične mogućnosti za nekoć poznatu, pa posrnlulu, a danas opet oživjelu industrijsku proizvodnju, turizam, posebno onaj seoski. Zahvaljujući našim domaćinima, udobno smo smješteni u športsko-rekreativnom središtu Adica. Veliki broj preuređenih salaša, krase ovu regiju. A da bismo se uvjerali u to, priuštio nam je domaćin organiziranjem cjelodnevnog izleta na salaš obitelji Koós. Idealno je to mjesto za naš maturalni susret, ali i za održavanje svatovskih veselja s kojima su se pohvalili ovi vrijedni i uslužni poduzetnici u seoskom turizmu. No tko zaželi, može se provozati i konjskom zapregom ili jašući na konju diviti se pitomome kraju bačke ravnice.

U paklenim vrućinama prašinu s puta doslovce smo isprali dobrom kapljicom. Valja priznati da su uz vino dobro prolazile i raznorazne ovdašnje i iz Mađarske sa sobom ponesene rakije, no ipak mjesnu dunjevaču, specijalnu rakiju od dunje svi smo kušali s posebnim užitkom. Od jela su na jelovniku bili burek, čevapi, domaća (salaška) piletina pečena u krušnoj peći, baklava i domaće voće. Ali budući da nismo tu ponajprije zbog enoloških i gastronomskih uživanja, svatko od nas – već prema uhodanoj praksi zadnjih godina – obvezatno „nastupa pred sveukupnim plenumom“, tj. razrednom zajednicom, pričajući o tome što se važnoga dogodilo s njim/njom i njegovima/njezinima od prošlogodišnjeg druženja. Govoreći i razgovarajući u opuštenu i veselu atmosferu, prekinutoj katkad šaljivim upadicama, doista nam se čini da je sve što se s nama i oko nas zbiva takoreći jedna otvorena knjiga koja govori o našem životu, karijeri, obitelji. A to i jest temelj istinitog, pravog prijateljstva, koje ne kopni ni poslije tako brzo prohujalih desetljeća, koje se na mahove po-

tiskuje u drugi plan jer nam životni putovi i okolnosti ne omogućuju češće susrete uživo.

Velik bi bio propust ne spomenuti kako je bilo vremena za tri dana, koliko smo skupa proveli, i za razmjenu mišljenja o mnogim, za naš životno važnim pitanjima. To prije što smo mi, nekadašnji učenici našega razreda, a pripadnici hrvatske i srpske manjine u Mađarskoj, došli sa svojim muževima i suprugama, pa se društvo moglo smatrati dovoljno kompetentnim da raspravlja, među ostalima i o položaju hrvatske manjine u Mađarskoj, o stanju javnoga i političkoga života do medija, posebno u usporedbi s doživljenom praksom s one strane državne granice, gdje se u svim naseljima nastanjenim pretežito mađarskim življem, pa tako i u Adi, u hotelu, restoranu, na ulici, plaži, trgovinama, crkvi i javnim mjestima gdje smo boravili pripadnici mađarske manjine služe takoreći isključivo svojim materinskim jezikom, a što smo promatrali s pomalo zavisti u smislu kako valja iskazati svoju nacionalnu samobitnost. Ovih su dana imigranti top tema o kojoj nazočni (a ima nas dvadesetak) imaju, svatko za sebe, svoje posebno mišljenje, a boravimo u kraju gdje stanovnicima i vlastima navala imigranata zadaje mnogo briga i glavobolje, pa i dvojba hoće li taj izbjeglički val zaustaviti ograda što je dižu s mađarske strane granice. Raspravu i razmišljanje o ovoj tužnoj temi prekida milozvučan glas pjesme s CD-a naše školske prijateljice, poznate izvođačice našega narodnog melosa Anke Bunjevac, pa raspoloženje odmah postaje veselije i opuštene. Pažnji našeg domaćina kao da nema kraja jer u jednom zgodnom trenutku iznenada pušta međimurske kajkavske popevke, više nego vjerojatno aludirajući na jednoglasno od nazočnih prihvaćenog prijedloga da se iduće godine (ljeta) nađemo opet skupa u Jegersegu (Zalaegerszeg), a kada smo već tamo, da pod geslom „Upoznajmo našu matičnu zemlju!“ svratimo do Čakovca, grada Zrinskih, da poblizje upoznamo i sjeverni brdoviti, vinorodni kraj Međimurja, Štrigovu i okolicu.

Josip Mihović

**Skupa ispred športsko-rekreativnog središta u Adi
(Foto: Igor Kojić)**

HOŠIG-ov kamp hrvatskoga jezika i kulture

U budimpeštanskome Hrvatskom vrtiću, osnovnoj školi, gimnaziji i đačkome domu od 23. do 29. kolovoza ustrojen je Kamp hrvatskoga jezika i kulture. Održavanje tabora jedan je od oblika promidžbe te ustanove među Hrvatima u Mađarskoj, kako bi ustanova pridobila sve veći broj roditelja za upis djece u ovu ustanovu. Ali tu je još i „Košara darova“, odnosno gostovanja školskih družina u sklopu HOŠIG-ove tradicionalne priredbe „Tjedan hrvatske kulture“, ili turneja plesne skupine „Tamburica“ po naseljima, promidžbeno predstavljanje odgojno-obrazovnog rada pojedinih profesora i učenika po regijama gdje živi hrvatska zajednica.

Na satu hrvatskoga jezika

No zasigurno škola se najdjelotvornije može promicati boravkom učenika u njoj, kada se djeca susreću s nastavnicima, dožive odgojno-obrazovni rad i kada iskuse boravak u mađarskome glavnom gradu. Polaznici Kampa bili su Zalan Kovač i Csenge Sós iz Bačina, Johanna Matušić, Jadranka Nyirő, Kristina Grafleitner i Melani Radić iz Bizonje, Lilla Kelcz, Šara Fonjodi, Janja Antal, Dorka Doboš, Nora Juhas i Roland Fačko iz Dušnoka, Melinda Dudaš, Lila Guljaš, Nikolet Sabo, Zoltan Petrović i Robert Kedveš iz Starina.

Prvoga dana, u nedjelju, nakon otvorenja tabora i večere sudionici su se družili u klupskoj prostoriji Đačkoga doma. U ponedjeljak prije podne sudjelovali su na satu hrvatskoga jezika i hrvatskoga narodopisa. Popodne su upoznali okolicu škole, pogledali film i pribivali na športskim aktivnostima. Navečer za veseli kraj dana učili su hrvatske pjesme. U srijedu također su sudjelovali satu hrvatskoga jezika, te upoznali carstvo knjiga školske knjižnice, obilazili školu i pogledali HOŠIG-ov promidžbeni film. Popodne ih je čekao uzbudljiv i prekrasan izlet Kraljevskome

Marljivo se radi...

dvorcu u Godlovu (Gödöllő). Navečer su mogli dokazati koliko su kreativni. Sljedeće prijepodne bilo je u znaku prirodoslovlja, kemije i biologije te, kako bi upotpunili sliku, posjetili su čuveni Zoo-loški vrt. U četvrtak su se otvarali vidici i obzori razgledom znamenitosti grada Budimpešte od Budimske tvrđave do Vacke ulice. Popodne su sudjelovali na satu informatike, a navečer u dvorani za tjelesni mogli pokazati koliko su rekreativni i aktivni. Petak prijepodne nakon sata engleskoga jezika uslijedio je sat hrvatskoga jezika i kviz, a navečer diskač. U subotu, na zadnji dan Kampa slobodni program, objed i polazak kućama. Sadržaj tabora osmislila je HOŠIG-ova doravnateljica, ujedno i voditeljica Kampa Marija Šajnović, a u njegovu ostvarenju sudjelovali su stručni nastavnici i odgajatelji Đačkoga doma. U HOŠIG-ovu Kampu hrvatskoga jezika i kulture boravili su učenici od 4. do 8. razreda. Kako za MCC reče doravnateljica Šajnović, zadovoljna je odazivom i smatra da su djeca uživala u taboru, izletima, pogotovo posjetu Zoološkom vrtu ili pokusu na satu kemije. Nada se da će osmaši srednjoškolsku naobrazbu nastaviti u budimpeštanskom HOŠIG-u, jer ih još mnogo toga očekuje u toj školi. I ove će školske godine nastaviti promidžbu škole i u sklopu već uobičajenih programa i posjetom hrvatskim naseljima. Zahvaljuje roditeljima, nastavnicima i hrvatskim samoupravama koji su uputili djecu u taj Kamp.

Zajednička fotografija u Godlovu

Još jedan kamp hrvatskoga jezika i kulture završen je u toj školi, sklopila su se nova poznanstva i, tko zna, možda i nagodinu borave u taboru i jednoga dana budu polaznici te ustanove. Kamp ne bi se mogao ostvariti bez financijske potpore Hrvatske samouprave VII., XIII. okruga te mjesnih samouprava pojedinih naselja iz kojih su stigli učenici. Vidimo se dogodine u HOŠIG-ovu kampu hrvatskoga jezika i kulture.

Kristina Goher
Foto: Gergő Kocsis

„Hodmo k kapeli Peruške Marije“

22. Tabor za katoličansku mladinu u židanskoj lozi

„Hodmo k kapeli Peruške Marije,
Raširi ruke, s molitvom leti do oblake,
Digni si srce, novi prozor otvori,
Svu svoju brigu na zemlji ostavi,

Onde sunce ti objami,
Njegovu ljubav podili,
Haleluja, Boga ti diči!“

Ovako zvuči od lani takozvana himna Tabora Peruške Marije u židanskoj lozi, čiji su autori petrovski brati Tamaš i Jandre Kovač i ka jačka je naišla na veliku popularnost i na 22. Taboru katoličanske mladine, koji je ljetos održan od 28. julija do 2. augustuša, sličnim brojem taborašev kot i lani. Na skoro jednodnevno taborovanje na spomenuto hodočasno mjesto dospilo je već od 55 dice ki su prezbrizne dane imali zahvaljujući pokroviteljstvu mjesnoga farnika Štefana Dumovića i peljača Tabora Petra Horvata, ki ljeta na ljeta uspije sastaviti svoj perfektni organizacijski štab. Tako se je opet molilo, igralo i zabavljalo u prirodi prez struje i moderne tehnike. U središtu taborskih ur su još jednoč bili druženje, približavanje Bogu, upoznavanje okolice, avanturistične zadaće, sportske, likovne, vjerske djelaonice, izleti, predavanja. – Kupanje ide iz zdenca, svitlo je dokle imamo sunce, dica spidu va šatori, na ov način se predstavlja malo drukčiji svakidašnji žitak

od računala, televizije, i najde se prava forma zajedništva u blizini Boga. – tako je rekla Mirjana Šteiner, jedna od voditeljic, a uz to je potvrdila da svaki konac tabora je jedan potres za dušu i srce i svi taboraši odvud domom idu sa suzami u oči. Zato je jur lani adresirana organizatorom predlog da se povećaju taborski dani i da bi mogao „ovo ljetovanje“ u lozi durati još i dva tajeodne, samo k tomu bi tribalo već pomoći i drukčija priprava. Ovoljetni moto Tabora došao je od igre „Gradimo moste“, u kojoj su diozimatelji

morali „slipto“ uspostaviti kontakte, koracati na skupnom mostu. I ovput je bila najpopularnija igra meta, a proba hrabrosti, kot svenek, nočno iskustvo za junačtvo. U krilu Peruške Marije još jednoč je bilo sadržajno i lipo u prekrasnom ambijentu i familijarnoj atmosferi. – A ta specijalna čut nigdir drugdir ne more uloviti človika, nek ovde – izrekao nam tako tajnu Joško Ravadić, skrbitelj za dicu i jilo na 22. Taboru Peruške Marije.

Tiho

Podravski Hrvati hodočastili Majci Božjoj Molvarskoj

Ovogodišnja svetkovina Velika Gospa u Molvama bila je u znaku 350. obljetnice Molvarske župe. Na svetkovinu Uznesenja BDM – Velike Gospe 15. kolovoza središnje euharistijsko slavlje u župnoj crkvi Marijina Uznesenja u Molvama predvodio je varaždinski biskup Josip Mrzljak. Blagdan trodnevnice započeo je 2. kolovoza. Svaku večer u župnoj crkvi molila se krunica te pjevale litanije, kojima je slijedila sveta misa. Dana 14. kolovoza bila je sveta misa bdjenja Velike Gospe kod kapelice Majke Božje kojoj je slijedio phod sa zapaljenim svijećama.

Na samu Veliku Gospu održane su svete mise. Veliku svetu misu predvodio je i propovijedao biskup mons. Josip Mrzljak.

Već drugu godinu zaredom vjernici podravski Hrvati iz Mađarske, u organizaciji Hrvatske samouprave Šomođske županije, na Veliku Gospu hodočaste Majci Božjoj Molvarskoj. Ove godine stotrideset i nešto vjernika na tri autobusa putovalo je iz podravskih sela: Izvara, Rasinja, Bojeva, Novoga Sela, Lukovišća, Potonje, Martinaca, Brlobaša, Šeljina, Foka, Starina, Barče, Daranja, Dombola i Tomašina. Svećenici nisu pošli s vjernicima. Hodočasnici su sudjelovali maloj misi kod kapelice, ophodom pratili Marijin kip do crkve, sudjelovali glavnoj misi koju je služio varaždinski biskup, kažu u ime Hrvatske samouprave Klara Kovač i Ruža Bunjevac, zadužene za organizaciju hodočašća. Oni su sa crkvenim zastavama sudjelovali velikoj obljetnici u Molvama, jubilarnoj proslavi 350 godina od kanonskog ustanovljenja Molvarske župe.

Molve su najveće marijansko svetište sjeverne Hrvatske kojem već stoljećima hodočaste i podravski Hrvati iz hrvatskih naselja u Mađarskoj. Župa se spominje od 1334. godine. Na mjestu stare proštenišne crkve, koja je bila srednjovjekovna građevina, podignuta je kapela u kojoj se i danas tijekom godine čuva čudotvorni kip Majke Božje Molvarske. Svake se godine kip, za blagdan Velike Gospe, u velikom ophodu iz kapele donosi u župnu crkvu Uznesenja Blažene Djevice Marije, sagrađene 1862. godine. U crkvi se nalazi kip sv. Filomene (zaštitnice mladih) i jedini je kip te svete u Hrvatskoj.

Zagrebački kanonik Ivan u popisu župa od 1334. godine spominje da se u opsegu arhiđakonata komarničkog nalazi selo Moliva, koje ima župnu crkvu Blažene Djevice Marije, a osim toga još i kapelu sv. Nikole. Spomen mjesta pod imenom Molna nalazimo u popisu 1439. godine koje tada pripada đurđevačkome vlastelinstvu. I u popisu župa od 1501. godine spominje se župna crkva Blažene Djevice Marije u selu Moliva. U drugom popisu župa Zagrebačke biskupije od 1551. godine spominje se Capella Beatae Mariae in Molina kojom je u ono vrijeme upravljao svećenik Lovro. U 16. stoljeću selo Molve proživljava svoje najteže dane jer Turci, nakon pada Virovitice 1552. godine, prodiru i u središte Podravine. Pritom uništavaju sva materijalna dobra, pale kuće i crkve, a ljude odvođe u ropstvo. U paničnome strahu, ljudi bježe tražeći sigurnija prebivališta. U crkvi se nalazio kip Majke Božje Molvarske koji je načinjen od lipova drveta, a predstavlja Majku Božju s Djetetom. Kip potječe iz ranoga srednjeg, a Molvarci su ga dobili od redovnika iz samostana preko Drave. Kad su napuštali selo, zakopali su kip u zemlju blizu kapelice vjerujući da će se ubrzo vratiti i opet ga iskopati. Ali njihovo progonstvo odužilo se tako da su oni koji su ga zakopali u progon-

stvu i umrli. Kip je bio zaboravljen, a međudobno naraslo raslinje sakrilo je mjesto na kojem je zakopan. Prema legendi, vol gazde Škripelja svojim je rogom zaparao zemlju i iskopao Bogorodičin kip. Glas o čudesnom pronalasku kipa ubrzo se proširio krajem, pa je narod već u 17. stoljeću počeo hodočastiti kipu i svetištu. Kanonska vizitacija iz 1665. godine govori o crkvi Blažene Djevice Marije u Molvama i oltarnom kipu Marije s Isusom u naručju, te spominje da punih 160 godina crkva nije kanonski pregledana. Podravci rado dolaze svojoj Majci Božjoj, i to ne samo pojedinačno nego u velikim povorkama. Zapisano je da su se vjernici Đurđevačke i Virovske župe 1806. godine, kada je među ljudima vladala kuga, zavjetovali da će svake godine hodočastiti k Majci Božjoj u Molve iz zahvalnosti za primljene milosti. Broj stanovnika se polako povećavao, a zbog poslova na sječi šuma dolazili su radnici iz Zagorja, Međimurja, Slovenije i Mađarske.

Povećanjem stanovništva od 1842. godine, pokazala se potreba izgradnje nove župne crkve. Gradnja je započela 1853. godine, a crkva je blagoslovljena 9. studenoga 1862. godine. Nažalost, župnik Blaž Tomašić (1881. – 1921.) dao je srušiti staru proštenišnu crkvu koja je bila srednjovjekovna građevina duga 25 i široka 8 metara. Na njezinu je mjestu poslije sagrađena kapela koja stoji i danas, a u njoj se tijekom godine čuva kip Majke Božje Molvarske. Svake se godine kip, u velikom ophodu, donosi u župnu crkvu Blažene Djevice Marije za blagdan Velike Gospe. Godine 1940. u Molve su došle časne sestre milosrdnice sv. Vinka Paulskog iz Zagreba i tu ostale do danas. Poslije II. vatikanskog sabora zagrebački nadbiskup kardinal Franjo Šeper dodijelio je župu Molve na dušobrižničku brigu franjevcima konventualcima.

Tijekom vremena župnik Tomašić je sve češće posjećivao mjesto na kojem je stajala porušena župna crkva, da bi konačno najavio s propovjedaonice kako na mjestu stare crkve namjerava sagrađiti kapelu u koju bi se povratio čudotvorni kip Majke Božje Molvarske. Na njezinu mjestu sagrađena je poslije kapela koja postoji i danas, a u njoj se tijekom godine čuva kip Majke Božje Molvarske. Nova kapelica sagrađena je 1900. godine u stilu neogotike. Pet godina poslije prizidana joj je sakristija, a na krovu postavljene kameni kip Majke Božje Lurdske. Sljedeće godine, 7. srpnja 1901., čudotvorni kip Majke Božje Molvarske u svečanome djevojačkom ophodu prenesen je duž Marijanske ulice, iz župne crkve u novosagrađenu kapelu, uz nazočnost deset tisuća vjernika iz cijele Podravine, Zagreba, Koprivnice, Križevaca, Bjelovara, Virovitice i susjednih mađarskih krajeva, što je zabilježio Katolički list od 25. srpnja 1901. godine.

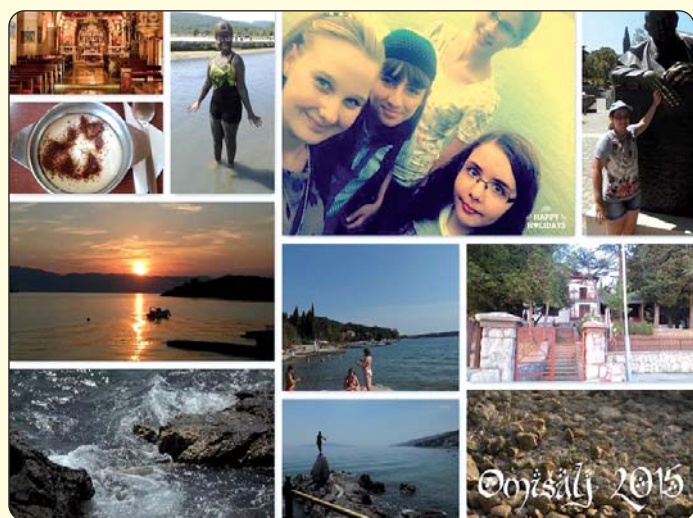
Branka Pavić Blažetin

Mala stranica

Brucoši u Omišlju

Pečuška Hrvatska gimnazija i ove je godine organizirala brucoški tabor u Omišlju za buduće učenike 9. razreda. Bila sam vrlo sretna što sam bila među onima koji će ljetovati tjedan dana na prekrasnom Jadranu i zbog toga što u Omišlju nisam ni bila, a i zbog toga što ću upoznati učenice i učenike s kojima ću biti u istom razredu. Priznajem, bila sam uzbuđena, hoće li me prihvatiti novo društvu, neće li biti strog profesor, iako sam već nekolicinu poznavala preko društvene mreže. Osobni susret je uvijek drukčiji.

Razglednicu je izradila Rita Tomašev.

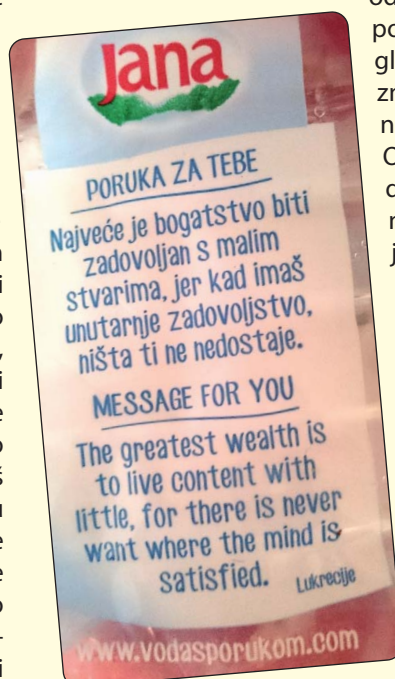
Autobus je krenuo iz Pečuha, no ja i još jedna učenica iz Martinaca priključile smo se u Barči, jer to nam je bilo bliže. Put je bio dosta dug do Omišlja, gradića na sjeverozapadnom dijelu otoka Krka. Još nisam bila nikada na tom otoku, ali toliko sam učila o njemu da je ovdje pronađena Bašćanska ploča, jedan od najvrednijih spomenika rane hrvatske pismenosti. Kada smo stigli u Omišalj, trebali smo pješice ići do smještaja, bila je to velika muka za nas djevojke, koje smo u svoje kovčege utrpale sve i svašta, kako su to već naučile djevojke. I onda još veće muke do trećega kata, jer su djevojke bile smještene na trećem katu, a dječaci na drugome. Nekako smo ipak preživjele znajući da nas čeka ugodno osvježanje u moru. Smještaj je bio na vrlo dobrome mjestu, odmah do mora. Kako smo izašli iz zgrade, zapravo trčeći mogli smo skočiti u vodu. Dječaci su rado skakali u vodu, a mi djevojke u tom pogledu bile smo bojažljivije. Nije bilo dana da ne bismo išli na neki izlet, brodom smo se vozili do Crikvenice. Bilo je prekrasno gledati kako kroz plavetnilo ide naš brodić, a još nas je i vjetar osvježavao. Za Crikvenicu kažu da su „Vrata Mediterana“, njezina duga plaža raj je za turiste, no mi se nisko tamo kupali, nego u Baški, gdje smo posjetili i crkvu svete Lucije, odakle potječe Bašćanska ploča. Grad Krk također je vrlo lijep, stari dio uokviren je zidinama. Ako smo već bili u Kvarnerskom zaljevu nisu izostali ni gradovi Rijeka i Opatija. Rijeka mi je već bila poznata, upravo ove godine sam posjetila Riječki

Zalazak u Omišlju

karneval, ali u ljetnom suncu imao je sasvim drukčiji sjaj. Iz te najveće hrvatske luke kreću golemi brodovi poput Titanika i tankeri s velikim teretima. U tome gradu se nalazi i Hrvatsko narodno kazalište Ivana pl. Zajca. Nisam mnogo znala o tom skladatelju iako i ja sviram klasičnu glazbu na glasoviru, ali pogledala sam na internetu i vidjela da je napisao čak 1200 raznovrsnih djela za orkestar, čak i za klavir. Obećala sam si da ću naučiti jednu od njegovih skladba za klavir. Inače je pisao i opere, možda je čudno za mlade, ali ja i opere volim. Nakon razgledanja grada, suncem „ispečeni“, krenuli smo u nove pohode, gore na Trsat gdje se nalazi marijansko svetište, od podnožja do crkve Blažene Djevice Marije vodi ukupno 561 stuba. Nije to bio „mačji kašalj“ za nas koji najčešće volimo ljenčariti uz telefone i računala. Trud se isplatio, s Trsata nam se pružio prekrasan vidik. Opatija će mi ostati posebno u uspomenama sa svojim uskim uličicama i prekrasnim šetalištima, a i zbog toga što se naša skupina izgubila. Katuš i ja smo slikale lijep pogled mora i

odjednom nismo vidjele nijedno poznato lice. Začudeno smo gledale, pa nitko osim nas ne zna kamo treba ići? Što će biti s našom društinom, svi su zalutali? Onda smo shvatile kako je dobar moderni svijet mobitela, nazvale smo profa Bercija i on je odmah poslao društinu na naše odredište. Zadnjeg dana vratili smo se u prošlost Omišlja, u gradu su bile organizirane viteške igre, htjeli smo naučiti boriti se mačem, ali već nije bilo vremena, trebali smo se spremati kući. Kamp za brucoše bio je vrlo dobar, mnogo smo se kupali, smijali, družili se, nadam se da će naš novi razred još mnogo puta ići na zajedničke izlete.

Omišaljska poruka

Bernadeta Turul

U serdahelskom vrtiću postojan broj djece

Nakon ljetnog odmora, od odgojno-obrazovnih ustanova prvo se otvaraju dječji vrtići, tako je započeo s radom i serdahelski Hrvatski dječji vrtić zadnjega kolovoškog tjedna. Tu ustanovu ove će godine pohađati tridesetero djece, najviše iz Serdahela, a ima ih nekoliko i iz susjednih mjesta Pustare i Letinje. U vrtiću rade dvije odgojiteljice, Katica Vuk (voditeljica) i Gabriela Prekšen.

Silvija Matola izrađuje cimere.

Još u proljeće tekuće godine pojavio se problem financiranja nekih hrvatskih dječjih vrtića u Pomurju (Fićehaz, Sumarton) zbog malog broja djece, naime za održavanje, uz državnu potporu, mjesne samouprave trebaju odvojiti znatan dio iz svojega proračuna. O tom se problemu raspravljalo na raznim forumima pa prema zadnjim informacijama iz državnoga proračuna odvojeno je nešto sredstava za rješavanje takvih teškoća. Financiranje serdahelskoga dječjeg vrtića zasada je osigurano, u ustanovi broj djece zadnjih godina je već umalo 30, postojani broj osiguraju i djeca iz okolnih mjesta, naime neki roditelji upisuju svoju djecu u serdahelski vrtić stoga što im braća ili sestre ondje pohađaju osnovnu školu. Djelovanje ustanove osigurano je, međutim za dodatne programe nema previše, po svojim mogućnostima ustanovu pomaže i mjesna Hrvatska samouprava, a ove godine uz njezinu pomoć se kandidirala i za natječaje kod Ministarstva ljudskih resursa iz koje potpore priređen je Narodnosni dan.

– U vrtiću imamo samo jednu djevojčicu koja dobro govori hrvatski jezik, njezin tata je podrijetlom iz Hrvatske, ali čim čuje

svoje vršnjake na mađarskome, ni ona ne govori hrvatski, samo kada mi odgojiteljice nastojimo na tome. Ostala djeca gotovo ništa ne znaju, samo pokoju riječ, ako ih čuvaju bake ili prabake, upravo zbog toga nije nam lako. Djeci je teško odvojiti se od roditelja, ima i takve koja se teže prilagode, pa kod njih postupno uvodimo hrvatski jezik, pa igricama, brojalicama, šaljivim pjesmicama uspijevamo prebroditi poteškoće. Narodnosni dan u vrtiću osmislili smo poradi toga da tog dana posvetimo posebnu pozornost hrvatskoj kulturi, običajima. – rekla je voditeljica ustanove Katica Vuk. Tog dana cijeli dan su se učile igre na kajkavskom narječju, pjesmice, djeca su se posebno upoznala s narodnom nošnjom pomurskih Hrvata, pokušala nacrtati motive. Silvija Matola, djelatnica za kulturu kod mjesne Hrvatske samouprave, pokazala je kako se izrađuju „cimeri“ (papirni cvjetići), koje je naučila od svoje bake. Inače, u vrtiću prilikom svakog blagdana uče se hrvatske pjesmice, kratke scenske igre s kojima često i nastupaju na raznim hrvatskim priredbama u mjestu. Premda roditelji djece takoreći i ne znaju hrvatski jezik, raduju se što je njihovu djetetu osiguran hrvatski odgoj, jer

ipak će im biti lakše učiti hrvatski jezik u školi ako se u predškolskoj dobi već susreću s njime.

Beta

U zajedničkoj igri

Djeca s odgojiteljicom

Izlet Birjanaca u hrvatsku Baranju

Hrvatska plesna skupina i mala hrvatska zajednica sela Birjana 27. lipnja posjetila Hrvatsku, Baranju. Izlet je omogućila birjanska Hrvatska samouprava jer smo našim aktivnim članovima hrvatske zajednice htjeli pokazati dio hrvatskog dijela Baranje. Prva postaja našega jednodnevnog izleta bio je Batinski spomenik, podignut u spomen na Batinsku bitku i pale borce Crvene armije. Spomenik je smješten na vrhu brda i služi kao izuzetan vidikovac na Dunav, granicu, dio Srbije, nekoliko sela u podnožju brda i Mađarsku.

Poslije smo krenuli prema etnoselu Karanac, i to preko vinskih sela, baranjskih podruma, preko Zmajevca, Suze i Kneževih Vinograda. U Karancu smo rezervirali izvrsni doručak od domaćih jela u restoranu Baranjska kuća. Prije toga smo pogledali „Ulicu zaboravljenog vremena“, stare šokačke zanate, posebno kućice unutar ulice predstavljaju jedan stari zanat, gdje i dandanas majstori katkad rade. Mogli smo vidjeti postolara, stolara, kovača, frizera, a i staru krčmu, i sve kako je bilo i kako se radilo prije stotinjak godina. Na početku „ulice“ je drvo „zabibriga“, gdje, ako je tko imao brige, mogao ih ostaviti, tako da je klinac (simbol brige) zabio čekićem u drvo. Zatim je slijedio doručak, domaći sir, kulen, kobasica, salama, domaće povrće i izvrsna, svježa domaća lepinja, u predivnom ozračju restoranskog dvorišta. Brige smo ostavili, lijepo se najeli i krenuli u predivni grad Osijek, s predivnim parkovima, šetalištem (promenadom) duž obale Drave, zgradama iz raznih vremena povijesti – sve je najbolji izbor za odmor. Naša šetnja u Osijeku krenula je od najpoznatijeg spomenika, jednog od simbola grada, od Tvrđe, starog dijela grada opkoljenog zidinama još iz turskog doba. Uživali smo u prekrasnim baroknim zgradama, uličicama, trgovima, pogledali znamenite ustanove Tvrđe. Zatim smo prošetali kroz najveći osječki park koji povezuje novi dio grada sa starim, Tvrđom, kroz Perivoj kralja Tomislava i stigli do predivnog šetališta na obali rijeke Drave. Imali smo predivno vrijeme, predivnu okolicu i jako dobro društvo za šetnju i užitak. Konačno smo stigli do kraja naše šetnje, do glavnog trga, Trga Ante Starčevića i osječke katedrale, crkve svetih Petra i Pavla, pomolili se za nas i za našu obitelj i krenuli na zadnju postaju našega predivnog izleta, u Zmajevac.

Zmajevac je poznat po vinskim podrumima, vinarijama, pa smo i mi večeru rezervirali kod vinarije obitelji Josić, gdje smo prvo kušali fina baranjska, domaća vina i jeli odlične baranjske specijalitete, riblji paprikaš, čobanac i jela s roštilja uz prelijepu hrvatsku glazbu. Taj dan bio je predivan, uživali smo u svakoj minuti, što smo zajedno, i to u Hrvatskoj. Nadamo se da ćemo za našu malu zajednicu još moći organizirati više takvih izleta u matičnu nam domovinu Hrvatsku.

*Milica Murinji Sörös
predsjednica birjanske Hrvatske samouprave*

PROŠTENJE U BOJEVU – Seoska i Hrvatska samouprava šomoškoga Bojeva zajednički su organizirale 25. srpnja događanja u sklopu priredbe „Sveta Jana – bučura u Bojevu“. U poslijepodnevnim satima služena je sveta misa u mjesnoj crkvi koju su zajednički celebri bili svećenici iz Hrvatske i Mađarske. Misi je slijedio kulturni program u kojem su sudjelovali podravski KUD-ovi, te Folklorno društvo «Sesvečice» iz Podravske Sesveta. Druženje je nastavljeno nakon večere. Predsjednica je bojevske Hrvatske samouprave Jolanka Segen, a načelnik sela Csaba Horváth. Programi dana uživali su potporu Hrvatske samouprave Šomoške županije, Ministarstva ljudskih resursa, Hrvatske državne samouprave, Zajednice podravskih Hrvata i Saveza Hrvata u Mađarskoj.

HRVATSKI ŽIDAN; ZAGREB – Na inicijativu Timee Horvat, zamjenice glavne urednice Medijskog centra Croatica, 2. septembra, u srijedu, otvorena je izložba Lajoša Brigovića, najvećega slikara Gradišćanskih Hrvata u Ugarskoj, u zagrebačkom Mađarskom institutu (Ulica Augusta Cesarca 10). Gradišćance i njeve goste pozdravio je dr. Dinko Šokčević, ravnatelj Mađarskoga instituta u Zagrebu, a izložbu je otvorio Štefan Krizmanić, načelnik Hrvatskoga Židana. Muzički okvir priredbi dao je Tamburaški sastav «Židanci». Na izložbi, sve do 13. septembra, nedilje, moru se besplatno pogledati one slike koje su «oslobodjene» iz Brigovićeve djelaonice i koje dovidob još nigdar nisu bile predstavljene široj publici.

HRVATSKI ŽIDAN; BERETINEC – Općini Beretinec je pred kratkim odobren EU projekt «Europa za građane» u vrijednosti od 18 000 eura, u kom sudjeluju još gradišćansko-hrvatske općine, Veliki Borištof u Austriji ter Hrvatski Židan. Projekt će omogućiti razmjenu iskustava među članima lokalnih zajednica na sljedeći tema: očuvanje kulturne tradicije, razvoj aktivnoga građanstva, povećanje djelovanja mladih ljudi. Priredbe se odvijaju na svetačnosti Dana općine Beretinec, zato 65 Židancev 11. septembra, u petak, putuje u Hrvatsku na različite programe. Kako nas je informirao Štefan Krizmanić, načelnik Hrvatskoga Židana, od njegovoga sela na trodnevnoj manifestaciji bit će nazoči članovi HKD-a «Čakavci», tamburaši «Židanci» i «Židanski bečari», pjevački zbor Peruška Marija, članovi nogometnoga kluba i ognjobranci, a velikobrojna delegacija vraća se samo 13. septembra, u nedilju, domom.

SELURINCE - „Gazdanapok 2015“

22. Međunarodni poljoprivredni sajam „Gazdanapok 2015“ održao se u Selurincu (Szentlőrinc) od 31. srpnja do 2. kolovoza. Republiku Hrvatsku na četvrtom najvažnijem stručnom sajmu u Mađarskoj predstavljala je HGK – Županijska komora Virovitica. Sajam je otvorio predsjednik Mađarskog parlamenta László Kövér. Nazočni su bili i Zsolt Tiffán, parlamentarni zastupnik, Marietta Pohl, ravnateljica Poduzetničkog centra Baranjske županije, Péter Poltai, selurinski gradonačelnik, brojni gosti i uzvanici, među njima i generalna konzulica Vesna Haluga.

Poljoprivredni i prehrambeno-industrijski stručni sajam „Gospodarski dani u Selurincu“ organizira zaklada Poduzetnički centar Baranjske županije koja je od ove godine i većinski vlasnik Sajma. U dvadeset godina bilježi stalan rast izlagača i posjetitelja, pa je postao četvrti najveći stručni sajam u Mađarskoj. Lani je Sajam posjetilo 25 300 posjetitelja, a izlagalo je 398 izlagača iz Mađarske i Europe.

Ove godine, osim Velikog ratarskog showa, održana je i stručna konferencija „Lokalni proizvod kao budućnost ruralnog područja“ na kojoj se govorilo o ulozi i značenju socijalnoga gospodarstva u razvoju mjesne zajednice i regionalnog razvoja općenito. Održan je i Poljoprivredni forum na kojem je zamjenik državnog tajnika Ureda premijera odgovoran za strategiju razvoja poljoprivrede i seoskih područja dr. Dávid Mezei govorio o izvorima financiranja poljoprivrednih programa i projekata u razdoblju do 2020., a generalni ravnatelj Instituta Ottó Herman i Dávid Mezőszentgyörgyi o mjesnim proizvođačima kao ključnim čimbenicima razvoja seoskih sredina.

U popratnim manifestacijama samoga Sajma ustrojeno je:

Generalna konzulica Vesna Haluga u društvu Milana Vandure i Marka Györfvárija

Natjecanje u preponskom jahanju, Izložba pasa ovčara, Izložba hladnokrvnih i mađarskih konja, Narodne igre, Natjecanje traktorista u spretnosti. Za posjetitelje je organizirano niz sadržaja kao jahanje na ponijima, igraonice za djecu, izložba starih poljoprivrednih alata i pribora...

HGK ŽK Virovitica po načelu uzajamnosti predstavlja gospodarstvo Virovitičko-podravške županije. Uzajamnost podrazumijeva međusobno sudjelovanje i predstavljanje gospodarstva mađarskih županija, Baranje i Šomođa, na sajmu „Viroexpo“ u Virovitici, te sajmovima u Slatini i Orahovici, kao i predstavljanje gospodarstva Virovitičko-podravške županije na sajmovima u Selurincu, Barči i Kapošvaru u neprekinutosti od preko 20 godina i temelji se na međusobno potpisanim sporazumima o suradnji, HGK – Županijske komore Virovitica s Trgovačko-industrijskom komorom iz Kapošvara i Poduzetničkim centrom Baranjske županije.

- mcc -

Dan sela u Semelju

05. 09. 2015.

U 10.00 sati kreće program na nogometnom terenu:

Dječje igračke do 15.00 sati
 Za odrasle nogomet, nadmeću se ekipe iz Birjana, Njarada, Lotara i Semelja
 Utakmica između oženjenih i neoženjenih u Semelju
 Ženski nogomet

15.00 Dječja lutkarska predstava kod doma kulture

16.00 Sveta misa na hrvatskom jeziku
 Misu služi velečasni Marko Miliković iz Semeljaca (RH)

17.00 Mimohod

18.00 Folklorni program kod doma kulture
 Nastupaju:
 KUD "Ladislav Matušek"-Kukinjski
 KUD "Vesela Šokadija"-Korina (R. Hrvatska)
 KUD "Marica"-Salanta
 Ženski pjevački zbor "August Senoa"-Pečuh
 KUD Tanac-Pečuh

19.00 Večera

21.00 Hrvatski bal
 Svira orkestar „Podravka“

BUDIMPEŠTA – „Blaženi milosrdni, oni će zadobiti milosrđe“ naslov je Duhovne obnove koju zajednički organiziraju budimpeštanska Hrvatska crkvena zajednica, Hrvatska samouprava VII. i XV. okruga mađarskoga glavnoga grada. Duhovnu obnovu od 24. do 27. rujna, u rakošfalvanskoj kapeli Sv. Stjepan kralj (XIV. okrug, Álmos vezér tér 1) vodi redovnik monfortanac iz Družbe Marijinih misionara Mihovil Filipović. Prvog dana, u četvrtak, od 16.30 sati je izlaganje o povijesti Dana mladeži, potom klanjanje i krunica, u 18.45 sveta misa. Sutradan od 16.30 predavanje na temu „Biti mlad duhom, ponovno otkriti ljubav“, te klanjanje, krunica i misa. U subotu od 9 sati je predavanje naslova „Stvoreni iz ljubavi“, u stanci se može ispovijedati, zatim je predavanje „Otkupljeni za ljubavi“ te misa. U 15 sati je klanjanje i krunica, a u 17 sati predavanje „Pozvani na ljubav“. U nedjelju u 9 sati je predavanje naslova „Ispunjeni ljubavlju poslani mijenjati svijet“, potom pitanja i odgovori te u 12 sati misa.

BUDIMPEŠTA, TROGIR – U skladu s godišnjim prioritetima, Grad Trogir će organizirati konferenciju s partnerskim gradovima Pragom, Vaterstettenom, Novim Budimom, od 3. do 8. rujna 2015., koju sufinancira Europska unija u okviru programa Europa za građane. Konferencija će staviti posebnu pozornost na promicanje demokratske angažiranosti i građansko sudjelovanje, te predstavljanje toga područja kao bitnog elementa u izgradnji aktivnog europskog građanstva. Na konferenciji će pribivati i izaslanstvo Hrvatske samouprave XI. okruga (Novi Budim), na čelu s predsjednicom Anicom Petreš Németh.